

## עפ"ת (מרכז) 40948-11-24 - טל בן שלום נ' מדינת ישראל

עפ"ת (מרכז) 40948-11-24 - טל בן שלום ע"י נ' מדינת ישראל ע"ימחוזי מרכז

עפ"ת (מרכז) 40948-11-24

טל בן שלום ע"י

ב"כ עו"ד מאיר סמי

נגד

מדינת ישראל ע"י

ב"כ עו"ד סרי מבאריקי (פמ"מ)

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

[24.03.2025]

כבוד השופט עמית אחיקם סטולר

פסק דין

לפניי ערעור על החלטתו של בית-משפט השלום לתעבורה מרכז בהמ"ש 8643-08-24 מיום 7.10.24 (כב' השופטת מגי כהן), לפיה הוחלט לא להאריך למערער את המועד להישפט בדו"ח משטרה 20500299027 שנרשם על שמו.

רקע כללי

1. המערער הינו בעלים של חברה אשר בבעלותה מספר כלי רכב אשר חלקם רשומים על שם המערער.

2. בתאריך 25.04.2024 בוצעה עבירה בניגוד לתקנה 22(א) לתקנות התעבורה (כניסה לצומת בניגוד לאור אדום ברמזור), באחד מכלי הרכב שרשומים על שמו של המערער. כפועל יוצא, הדו"ח נרשם על שמו של המערער מכוח חזקת הבעלות.

3. עובד של המערער, שי, נהג ברכב באותה העת. עם קבלת הדו"ח בחברה הועבר הדו"ח לידיו של שי אשר שילם את הקנס בעצמו ביום 25.06.2024.

4. המערער והעובד הבינו כי נעשתה טעות בכך שביצעו את התשלום במקום הגשת בקשה להסבת הדו"ח, ופנו לבית משפט לתעבורה בבת ים בתאריך 08.08.24 ולאחר מכן לבית משפט לתעבורה במחוז מרכז בתאריך 20.08.24, מטעמים של סמכות מקומית.

5. בתאריך 7.10.24 ניתנה ההחלטה שלא לאפשר למערער לקבל הארכת מועד להישפט בדו"ח זה, החלטה זו עומדת במוקד הערעור שבפניי.

6. לצורך השלמת התמונה, אביא את ההחלטה של בית משפט קמא במלואה:  
"המבקש הוא הבעל הרשום של הרכב. מעיון בסע' 11 לבקשה עולה כי המבקש קיבל את הדו"ח, העביר אותו לנהג אשר שילם את הדו"ח בתאריך 25/6/24. הבקשה הוגשה באיחור רב מבלי לתת הסבר על כך ומבלי לפרט מדוע העביר את הדוח לנהג ואיזה הנחיות נתן לנהג לגבי הדו"ח. אוסיף כי הטענה שנהג אחר נהג ברכב לא מהווה עיוות דין. על כן, מכל הנימוקים הנ"ל והעובדה כי תשלום הדו"ח מהווה הודאה בביצוע העבירה הנני דוחה את הבקשה" טענות המערער
7. לטענת המערער, בית משפט קמא שגה בהחלטתו בכך שקבע כי "הבקשה הוגשה באיחור רב מבלי לתת הסבר לכך". לטענתו, הבקשה הוגשה במהירות, טרם חלפו 90 ימים מקבלת הדו"ח בהם ניתן לשלם או להגיש בקשה להישפט.
8. לטענת המערער, התשלום נבע מטעות משרדית. עובדת של המשרד מסרה את הדו"ח לשי, הנהג, שבתגובה וכתוצאה מאחריותו לביצוע העבירה, שילם את הדו"ח בעצמו ללא ידיעתו של המערער.
9. המערער הגיש תצהיר בו שי לוקח אחריות על המעשה ומצהיר כי הוא נהג ברכב וביצע את העבירה.
10. המערער ציין כי ייתכן כי אם הבקשה המקורית הייתה מופנית למחלקת פניות נהגים במשטרת ישראל היא הייתה מתקבלת, שכן מדובר בבקשה שהוגשה במהלך 90 הימים שבהם ניתן לשלם את הקנס או לבקש להישפט אך ב"כ המערער לא הצליח לקבל את הנוהל המשטרתי בעניין.
11. בהתאם לתוצאה המשפטית כרגע, המערער מחויב בביצוע קורס נהיגה נכונה בשל הצטברות נקודות על עבירה שלא הוא ביצע.  
טענות המשיבה
12. לעמדת המשיבה, המועד האחרון לביצוע הסבה של דו"ח כאשר הדו"ח כבר שולם הינו תוך 30 יום ממועד תשלום הקנס, ולא 90 ימים מקבלת הדו"ח, כפי שטוען המערער, שכן קבלת טענת המערער מעקרת מתוכן את הוראות סעיף 229(ח) בחוק סדר הדין הפלילי (להלן: חסד"פ או החוק).



- "שילם אדם את הקנס רואים אותו כאילו הודה באשמה בפני בית המשפט, הורשע ונשא את עונשו. אולם הוראות סעיף קטן זה לא יחולו על אדם ששילם את הקנס ותובע ביטל את הודעת תשלום הקנס לפי סעיף קטן (ג) או על אדם שבית המשפט החליט לקיים את משפטו אף על פי שהודיע באיחור על רצונו להישפט כאמור בסעיף 230" (סעיף 229(ח) לחסד"פ).
13. לפיכך, כאשר בעל דין משלם את הקנס, רואים אותו כמי שהודה באשמה. סעיף זה לא יחול כאשר המבקש עומד בתנאי סעיף 229(ג), כפי שמציין החוק: "תובע רשאי לבטל הודעת תשלום קנס אם נוכח כי לא נעברה עבירה או כי היא נעברה שלא בידי מי שקיבל את ההודעה".
14. לפי סעיף 229(א)(1) לחסד"פ, על בקשה לביטול קנס לפי סעיף קטן (ג) להיות מוגשת תוך 30 יום: "מי שנמסרה לו הודעת תשלום קנס, ישלם, תוך תשעים ימים מיום ההמצאה, את הקנס הנקוב בהודעה, לחשבון שצויין בה, זולת אם פעל באחת מדרכים אלה:
- (1) הגיש לתובע, תוך שלושים ימים מיום ההמצאה, בקשה לביטול כאמור בסעיף קטן (ג), ולעניין בקשה לביטול כאמור לגבי עבירת תעבורה מהטעם שהעבירה בוצעה שלא בידי מי שקיבל את ההודעה, ובעל הרכב מבקש להוכיח מי נהג ברכב, העמידו או החנהו, בעת ביצוע העבירה, או למי מסר את החזקה ברכב [...]
- (2) הודיע, תוך תשעים ימים מיום ההמצאה, בדרך שנקבעה בתקנות, שיש ברצונו להישפט על העבירה. מי שהגיש בקשה לביטול כאמור בפסקה (1) לא יהיה רשאי להודיע על רצונו להישפט כאמור בפסקה (2), אלא תוך שלושים ימים מיום המצאת ההודעה על החלטת התובע בענין הביטול".
15. בית המשפט העליון (רע"פ 641/19 מילר נ' מדינת ישראל (נבו) 10.4.19) להלן: הלכת מילר או פס"ד מילר) קובע כי בעל דין ששילם את הקנס יחולו עליו הוראות סעיף 229(ח), וכי עליו לעמוד בתנאים שאליהם מפנה הסעיף. מכאן, היה על המערער להגיש בקשה לביטול הקנס עד ליום 25.7.2024, אך בפועל הבקשה הוגשה ביום 6.8.2024, באיחור של 13 ימים. מאחר שהבקשה לביטול קנס הוגשה אחרי 30 ימים - סעיף 229(ח) לחוק יחול על המערער ולכן רואים אותו כאילו הודה באשמה.
16. ב"כ המשיבה אף הפנה ל"כללי" נוהל הטיפול בפניות נהגים בדו"חות תעבורה" אשר קובעים כי: "אם הקנס שולם ולא חלף המועד לבקשת הסבה אפשר להסב את הדו"ח".
17. לסיכום טענות המשיבה, המועד האחרון לביצוע הסבה של דו"ח שכבר שולם הוא 30 יום מיום תשלום הדו"ח, בהסכמת התובע, בהתאם לסעיף 229(ג) לחסד"פ.
- דיון והכרעה
18. השאלה המשפטית העומדת להכרעה היא - עד מתי אפשר לבצע הסבה של דו"ח ששולם?

המסגרת הנורמטיבית - הארכת מועד - כללי

19. כאשר נרשם על שמו של אדם דו"ח תעבורה עם ברירת משפט, עומדות בפניו שתי אפשרויות:  
א. לשלם את הקנס בתוך 90 יום מיום המצאת הדו"ח. עשה כן, רואים אותו כאילו הודה באשמה בפני בית המשפט.  
ב. להגיש בקשה להישפט בתוך 90 יום מיום המצאת הדו"ח.
20. החוק מאפשר לאדם לבטל הודעת תשלום קנס, מהטעם שהעבירה בוצעה שלא בידי מי שקיבל את ההודעה, ובעל הרכב מבקש להוכיח מי נהג ברכב, העמידו או החנהו, בעת ביצוע העבירה.
21. סעיף 229(ח) לחסד"פ קובע כי: "שילם אדם את הקנס רואים אותו כאילו הודה באשמה בפני בית המשפט, הורשע ונשא את עונשו" עם זאת, הסעיף מציין שני חריגים לכלל זה:  
א. מקרה בו תובע ביטל את הודעת תשלום הקנס לפי סעיף קטן (ג).  
ב. מקרה בו בית המשפט החליט לקיים את משפטו של אדם אף על פי שהודיע באיחור על רצונו להישפט כאמור בסעיף 230 לחוק.
22. סעיף 230 לחוק מסמיך את בית המשפט להאריך את המועד להישפט בהתקיים אחד משני תנאים:  
א. התקיימו התנאים האמורים בסעיף 229(ה) לחוק, דהיינו - הבקשה לא הוגשה במועד בשל סיבות שלא היו תלויות במבקש ושמןעו ממנו להגישה במועד והיא הוגשה מיד לאחר שהוסרה המניעה.  
ב. קיימים נימוקים מיוחדים אחרים שיפורטו בהחלטת בית המשפט.  
הגשת בקשה להישפט לאחר תשלום בטעות
23. בענייננו, השאלה היא מהו המועד האחרון לביצוע הסבה של דו"ח שכבר שולם. במקרה דנן, הבקשה להישפט הוגשה ביום 08.08.24, כאשר הדו"ח שולם ביום 25.6.24. המחלוקת בין הצדדים היא האם היה על המערער להגיש בקשה לביטול הקנס עד ליום 25.7.24 - 30 יום ממועד התשלום. או שמא היו למערער 90 ימים להגשת הבקשה לביצוע הסבה, עד ליום 22.8.24.
24. סעיף 229(א) לחוק קובע שני מסלולים אפשריים לאחר רישום דו"ח, תשלום הקנס או הגשת בקשה להישפט. על שתי האפשרויות להתבצע בתוך 90 יום. בפס"ד מילר, נדרש בית המשפט למקרה דומה, בו הוגשה בקשה להישפט לאחר ביצוע התשלום:



"מלשון החוק עולה אפוא, כי בקשה להישפט היא דרך פעולה חלופית לתשלום הקנס, וכי שעה שהמבקש שילם את הקנס רואים אותו "כאילו הודה באשמה בפני בית המשפט, הורשע ונשא את עונשו" - ומגבלת הזמנים המאפשרת להגיש בקשה להישפט בתוך תשעים הימים לפי סעיף 229(א)(2) לחסד"פ איננה חלה עוד בעניינו. היינו: מששילם אדם את הקנס, יחול לגביו ההסדר הקבוע בסעיף 229(ח), ובקשות לביטול הקנס על ידי התובע או בקשות להישפט כרוכות בשיקול דעת ויתקבלו רק אם יעמוד המבקש בתנאים שאליהם מפנה הסעיף" (פסקה 6 שם).

כך גם באופן דומה פסק בית המשפט ברע"פ 2937/17 פלדמן נ' מדינת ישראל (נבו 2.4.17) (להלן: הלכת פלדמן): "יש לראות באדם ששילם קנס, "כאילו הודה באשמה בפני בית המשפט, הורשע ונשא את עונשו"...הרשעתו של המבקש בעבירה בה הואשם, השתכללה במעמד תשלום הקנס, ועם חלוף המועד להגשת בקשת ביטול או בקשה להישפט, הפכה חלוטה. הרשות המנהלית, ועל אחת כמה וכמה הערכאות המשפטיות, אינן מחויבות לבחון האם תשלום הקנס באמצעות אתר האינטרנט שולם על ידי המבקש; על ידי אחר, בהנחייתו של המבקש; על דעתו של המבקש; או בניגוד לדעתו. גם אם נכון הוא, כי התשלום התבצע על ידי אשתו של המבקש, הרי שאין לראות במקרה זה כמקרה חריג, המצדיק הארכת מועד לאחר תשלום הקנס, וזאת נוכח ידיעתו של המבקש על דבר קיומו של הדו"ח, ובשל היעדר נסיבות מיוחדות בעניינו של המבקש" (פסקה 3 שם).

אם כך, התשובה לשאלה שלעיל היא כי המועד האחרון לביצוע הסבה לדו"ח שכבר שולם הוא 30 יום ממועד התשלום, ולא 90 יום מהמצאת הדו"ח. כפי שמורה סעיף 229(ח) לחסד"פ.

יישום הפסיקה על המקרה

25. על פי הפסיקה בהלכות פלדמן ומילר עולה באופן ברור כי ברגע ששולם הקנס, אין עוד תחולה למגבלת 90 הימים הקבועה בסעיף 229(א)(2) לחסד"פ. במקום זאת, חל ההסדר הקבוע בסעיף 229(ח), המאפשר שני חריגים בלבד: ביטול על ידי תובע או החלטת בית משפט להאריך מועד מטעמים מיוחדים. עוד יצוין כי על פי הפסיקה שם, תשלום על ידי אחר לא מהווה טעם מיוחד.

26. במקרה שלפנינו, הבקשה לביטול הקנס הוגשה לאחר חלוף 30 הימים מיום התשלום. משכך, ובהתאם להלכת מילר, הבקשה הוגשה באיחור.

27. התוצאה במקרה זה:

א. קיים תצהיר המזהה של הנהג ובו הוא לוקח אחריות על המעשה.

ב. מבצע העבירה לקח אחריות ואף שילם את הקנס בעצמו.

ג. המערער, שלא ביצע את העבירה, נושא בתוצאותיה (קורס נהיגה נכונה).

28. למרות אי הנוחות, המסגרת הנורמטיבית הקיימת, כפי שפורשה על ידי בית המשפט העליון, אינה מותרת מקום לגמישות שיפוטית במקרה זה. כפי שנקבע בעניין פלדמן, אין רלוונטיות לשאלה מי שילם את הקנס ומה היו נסיבות התשלום. יתרה מכך, החוק מאפשר להגיש בקשה לביטול תשלום שהתבצע בטעות, אך מותר לצורך כך מסגרת זמנים מצומצמת של 30 יום.

29. התוצאה הסופית היא שתשלום הקנס - חסם את האפשרות שהאחריות הפלילית תיוחס למבצע העבירה. המועד האחרון לביצוע הסבה כשהדו"ח שולם הוא 30 יום מיום התשלום.

התוצאה היא שדין הערעור להידחות.

הערעור נדחה אפוא.

ניתן היום, כ"ד אדר תשפ"ה, 24 מרץ 2025, בהעדר הצדדים.